

Voorstel aanpak opdracht 'Uitwerking bestuurlijke afspraak schrijnende situaties'

Voor: Programmamanageroverleg 26 januari 2021

Van: (10)(2e), Lysias Advies

Datum: 25 januari 2021

Status en 'routing': Na bespreking in PMO 26 januari deze notitie voorleggen aan opdrachtgeversoverleg Regio, Rijk, NCG en IMG (voor overleg op 8 februari)
Parallel dit voorstel afstemmen met stakeholders (zie paragraaf 4b van deze notitie)
Daarna bespreking in DUO (p.m. datum)
Daarna vaststelling uitgangspunten in VOG (16 februari?)

1. Inleiding

In november 2020 maakte het kabinet afspraken met de aardbevingsgemeenten en de provincie Groningen over de aanpak van de versterkingsopgave. Voor de versterking van woningen in het aardbevingsgebied en voor genoegdoening is een bedrag beschikbaar gesteld van € 1,5 miljard. Onderdeel van deze bestuurlijke afspraken is dat Rijk en regio een bijdrage willen leveren om schrijnende situaties op te lossen. Dit zijn situaties waar vaak problematiek rondom complexe schade, mogelijke versterking en sociale problemen bij elkaar komen, en waarbij inwoners tussen de wal en het schip (dreigen te) geraken, omdat vanuit bestaande regelingen en instanties hun problemen niet (geheel) kunnen worden opgelost.

Het akkoord van november 2020 bevat bestuurlijke afspraken op hoofdlijnen. De afspraken vragen om verdere uitwerking om vervolgens tot uitvoering gebracht te kunnen worden. In deze notitie is beschreven op welke wijze we het uitwerken van deze bestuurlijke afspraak willen aanpakken. Voor het opstellen van deze notitie zijn drie eerdere notities als input benut, te weten:

- de notitie 'Schrijnende situaties' van EZK/BZK, opgesteld voor het directeuren uitvoeringsoverleg van 17 december,
- de notitie 'Opdracht uitwerking regeling schrijnende situaties' van 11 januari 2021, opgesteld door het OBG,
- en de notitie 'Concept – eerste ideeën uitwerking bestuurlijke afspraak schrijnende situaties', opgesteld door EZK voor het overleg tussen Rijk en regio op 14 januari 2021.

In het vervolg van deze notitie is allereerst de passage opgenomen over de schrijnende situaties, zoals weergegeven in het akkoord van november 2020. Daarna is de opdracht beschreven zoals deze aan Lysias is verstrekt. Daarna komt ons voorstel voor de aanpak van deze opdracht aan bod. In dit deel zijn de suggesties van de programmamanagers verwerkt, zoals aangereikt tijdens onze overleggen van 14 en 19 januari. Daarnaast zijn de uitkomsten verwerkt uit het overleg met EZK en BZK op 14 januari jl. In ons voorstel voor de aanpak maken we onderscheid naar een inventarisatiefase en een uitwerkingsfase. De aanpak van de inventarisatiefase is zo concreet mogelijk uitgewerkt. De aanpak van de uitwerkingsfase is op hoofdlijnen beschreven en zal verder worden uitgewerkt op basis van uitkomsten van de inventarisatie.

2. Tekst bestuurlijke afspraken

Het akkoord van 6 november 2020 beschrijft de bestuurlijke afspraak over de schrijvende situaties als volgt:

- *“In het aardbevingsgebied doet zich een aantal schrijvende situaties voor waarbij schade, versterking en de algehele staat of conditie van het pand zwak is vanwege constructieve problemen of knelpunten met een andere oorzaak dan bodembeweging veroorzaakt door gaswinning. Met de bestuurlijke afspraken versterking Groningen willen Rijk en Regio een bijdrage leveren om dergelijke schrijvende situaties op te kunnen lossen.*
- *Gemeente maken in samenwerking met maatschappelijke organisaties een inventarisatie van de problematiek.*
- *Voor dit doel is een bedrag van € 50 miljoen beschikbaar (inclusief de € 10 miljoen vanuit het gebiedsfonds).*
- *Funderingsproblematiek zonder relatie met schade en versterking valt buiten de scope van deze tijdelijke regeling.¹*
- *De uitvoering van deze regeling wordt gemonitord met als doel steeds meer inzicht te krijgen in bijvoorbeeld de causaliteit tussen de verergering van schade, het veiligheidsniveau van een woning en het ontstaan van nieuwe schade. Op basis van deze inzichten wordt bepaald of deze regeling een vervolg moet krijgen en hoe die er definitief uit moet zien.”*

Onder het kopje ‘Samenloop met schade’ is in het akkoord van november 2020 het volgende opgenomen:

- *“Rijk, NCG, IMG en Regio blijven in gesprek over complexe zaken met samenloop van schade, versterking en funderingsproblematiek, zodat naar bevind van zaken en werkenderwijs het budget voor de schrijvende situaties waar nodig zal kunnen worden verhoogd.”*

3. Opdracht aan Lysias

3a. Opdrachtformulering

De opdracht aan Lysias is in de notitie van het OBG (d.d. 11 januari 2021) als volgt verwoord:

- *“Stel criteria op om te kunnen bepalen wanneer iets een schrijvende situatie is en kom tot een heldere definitie van een schrijvende situatie.*
- *Inventariseer het aantal schrijvende situaties per gemeente.*
- *Betrek hierbij de gemeentelijke programmamanagers en de maatschappelijke organisaties.*
- *Werk een regeling uit die ervoor zorgt dat schrijvende situaties voortvarend opgelost worden.*
- *Start daarbij met het formuleren van uitgangspunten en laat deze bestuurlijk vaststellen.*
- *Maak binnen deze regeling afspraken over verantwoordelijkheden, mandaat en inzet van middelen en de verantwoording daarvan (wijze van beoordelen van schrijvende situaties, door wie?).*
- *De uitwerking van deze regeling moet plaatsvinden samen met Rijk, IMG, NCG, gemeenten en maatschappelijke organisaties.*

¹ In de notitie ‘Eerste ideeën uitwerking bestuurlijke afspraak schrijvende situaties’ van EZK (d.d. 14 januari 2021) is in relatie tot dit punt het volgende aangegeven: *“Echter, het oplossen van funderingsproblematiek is in sommige gevallen mogelijk essentieel voor het bereiken van een oplossing.”*

- *De regeling heeft mogelijk een relatie met de in te stellen knelpuntenpot bij de NCG (€ 100 miljoen onder mandaat van de NCG). Maak afspraken over de mogelijke relatie tussen deze middelen en de inzet daarvan.*
- *Maak afspraken over hoe deze regeling zich verhoudt tot de Commissie Bijzondere Situaties.”*

3b. Afbakening

Over de afbakening is in de notitie over de opdrachtformulering het volgende opgemerkt:

- *“De regeling heeft betrekking op particulier woningbezit en niet op corporatiebezit. In het programmamanageroverleg is in dit verband opgemerkt dat de focus terecht ligt op particuliere eigenaren. Echter, af en toe kunnen ook huurders in een schrijnende situatie zitten. Denk aan de huurder met een aangepaste woning die niet kan verhuizen omdat de gemeente geen nieuwe voorzieningen kan of mag verstrekken. Huurders zouden daarom niet bij voorbaat moeten worden uitgesloten.*
- *De regeling heeft ook betrekking op bedrijfspanden voor zover deze geen gebruik kunnen maken van andere regelingen.”* In het overleg met EZK en BZK op 14 januari is hierover opgemerkt dat het vooral zou moeten gaan over bedrijfspanden van MKB-bedrijven, die gekoppeld zijn aan een woning.

In het overleg met EZK en BZK op 14 januari en tijdens het programmamanageroverleg is opgemerkt dat er een aparte regeling is voor schrijnende situaties bij agrarische ondernemers.

3c. Uitvoering en opdrachtgeverschap

De opdracht wordt uitgevoerd door Lysias ((10)(2e)) met daarbij ondersteuning van (10)(2e) vanuit het OBG. Het ambtelijk opdrachtgeverschap ligt bij Henk Mulder en Anja Woortman. Anja Woortman zal daarbij de dagelijkse coördinatie/aansturing voor haar rekening nemen en zorgen voor afstemmingsmomenten tussen opdrachtnemer en opdrachtgever. De wijze van afstemming en overleg met de opdrachtgever en met andere gremia komt later in deze notitie nader aan de orde.

4. Voorstel voor aanpak inventarisatiefase

We stellen voor deze opdracht te starten met een inventarisatiefase. Op basis van de uitkomsten van deze inventarisatie doen we een nader voorstel voor de aanpak van het vervolg. Hieronder is nader uitgewerkt wat we gaan doen, en hoe we dat aanpakken.

4a. Inventarisatie van de schrijnende situaties op basis van voorlopige definitie; werkende weg definitie verder aanscherpen

- Van start met inventarisatie van schrijnende situaties op basis van de volgende voorlopige definitie: **Situaties waar problematiek rondom complexe schade, mogelijke versterking en sociale problemen bij elkaar komen, en waarbij inwoners tussen de wal en het schip (dreigen te) geraken, omdat vanuit bestaande regelingen en instanties hun problemen niet (geheel) kunnen worden opgelost.**

Deze voorlopige definitie betekent dat het gaat om:

- ‘fysieke’ schrijnende situatie (schade en/of versterking), eventueel in combinatie met sociale problematiek,
- èn om ‘sociaal’ schrijnende situaties vanwege de aardbevingsproblematiek, eventueel in combinatie met fysieke problematiek (waarbij sprake is van een relatie met schade en/of versterking).

- Voor de gebiedsafbakening wordt uitgegaan van het grondgebied van de aardbevingsgemeenten. Daarbij is in het overleg met de programmamanagers op 14 januari aandacht gevraagd voor specifieke schrijnende situaties aan de randen van het gebied. Deze zullen in de inventarisatie worden betrokken.
- In het overleg met EZK en BZK op 14 januari jl. is voorgesteld een brede inventarisatie uit te voeren, waarbij wel steeds sprake is van een relatie met (risico op) schade en/of versterking.
- Voorstel is om voor het uitvoeren van de inventarisatie te werken met verschillende categorieën. De hieronder weergegeven categorieën a t/m d kunnen worden gezien als hoofdcategorieën. De categorieën e, f en g doen zich vaak voor in samenhang schade en/of versterking. Voor een schrijnende situatie kunnen daarom meerdere categorieën van toepassing zijn.
 - a. Schrijnende situatie m.n. vanwege *complexe schade*. Daarbij aangeven of de casus wel of niet bekend is bij het IMG. Indien de casus bekend is bij het IMG, is het criterium voor een schrijnende situatie dat voor een volledige oplossing meer nodig is dan wat vanuit schadeherstel mogelijk of noodzakelijk is. Ofwel: De woning kan met de vergoeding van het IMG (en inspanning van de bewoner) toch niet gerepareerd worden en dreigt een 'draaideurgeval' te worden bij het IMG.
 - b. Schrijnende situatie m.n. vanwege *complexe versterkingsopgave*. Daarbij aangeven of de casus wel of niet bekend is bij de NCG. Indien de casus bekend is bij de NCG, is het criterium voor een schrijnende situatie dat voor een volledige oplossing meer nodig is dan wat vanuit de versterkingsaanpak mogelijk of noodzakelijk is.
 - c. Schrijnende situatie waarbij sprake is van schade die hersteld moet worden, en waarbij de woning aanvankelijk ook in aanmerking kwam voor versterking, maar waarvoor later is gesteld dat *versterking toch niet, of in mindere mate, nodig* is. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om situaties waarbij sprake is van een kleine schadevergoeding, terwijl het probleem veel groter is. Of waarbij op basis van nieuwe inzichten over vereiste versterking, sprake is van een beperktere versterking dan waar eerder vanuit is gedaan, en waarbij die beperktere versterking als onvoldoende wordt ervaren.
 - d. Schrijnende situatie vanwege *combinatie van complexe schade en complexe versterkingsopgave* (incl. voorwaarden en criteria zoals geformuleerd bij a. en b.).
 - e. Schrijnende situatie waarvoor het oplossen van *funderingsproblematiek* essentieel is voor het bereiken van een oplossing.
 - f. *Complexe meervoudige casuïstiek* die (net) niet aan de criteria van de Commissie Bijzondere Situaties (CBS) voldoet, en daar buiten de boot valt. Bijvoorbeeld omdat met het aanbod van IMG en/of NCG de woning niet kan voldoen aan geschikte leefomstandigheden voor een gezin/de bewoners, terwijl het meenemen van die wensen voor de hand ligt bij een reparatie of versterking van de woning (bijv. vanwege een handicap van één van de gezinsleden).
 - g. *Achterstallig onderhoud*, in combinatie met schade en/of versterkingsopgave.
 - h. *Overige problematiek*: overige schrijnende situaties die buiten bestaande regelingen vallen.

Hierbij is de suggestie gedaan om bij de inventarisatie het zwartboek van Sandra Beckerman te betrekken. Zie: [zwartboek_gaswinning.pdf \(sp.nl\)](#). hetzelfde geldt voor de bevingsverhalen die zijn verzameld door het Groninger Gasberaad. Zie: [Het bevingsverhaal van... - Groninger Gasberaad](#).

- Welke informatie willen we ontvangen van de situaties die als schrijnend worden gedefinieerd?
 - Adresgegevens/contactgegevens.
 - Welke van bovenstaande categorieën zijn van toepassing? (meerdere antwoorden zijn mogelijk).
 - Beschrijving van de situatie.
 - Datum eerste melding en evt. latere meldingen bij NCG en/of IMG en/of CBS (indien van toepassing).
 - Naam en contactgegevens van evt. casemanager die eerder betrokken is geweest bij deze situatie.
 - Organisaties/instanties die reeds betrokken zijn bij deze casus/al werken aan dit dossier.
 - Overige relevante info.

- Het voortouw voor het uitvoeren van deze eerste inventarisatie ligt bij de gemeenten (de programmamanagers). Zij betrekken hierbij de NCG en het IMG. Voorwaarde hiervoor is dat gegevens onderling kunnen worden uitgewisseld. Wat is ervoor nodig om dit mogelijk te maken en gegevens te kunnen delen?

- Gaandeweg criteria verder aanscherpen: Tijdens de eerste inventarisatieronde beoordelen we of de definitie verder aangescherpt of opgerekt moet worden, als sprake is van situaties, die als schrijnend getypeerd kunnen worden, maar waarop bovenstaande definitie onvoldoende van toepassing is. (Zie ook hierna bij voorzet uitgangspunten: De ruimte waarborgen om te werken vanuit *de bedoeling van deze bestuurlijk afspraak.*)

4b. Consultatie van stakeholders

Tijdens de inventarisatiefase voeren we tevens gesprekken met stakeholders en bevragen we hen op uitgangspunten, mogelijkheden voor inhoudelijke vormgeving van de regeling en voor het tot uitvoering brengen van de regeling.

Te consulteren stakeholders zijn:

- Maatschappelijke organisaties: Dit voorstel voor de aanpak met hen bespreken (uitgangspunten, inhoud en uitvoering van de bestuurlijke afspraak), hen uitnodigen te reageren op voorlopige definitie en voorstel voor aanpak. En hen ruimte bieden om voorbeelden van schrijnende situaties aan te dragen.

- Gesprekken met IMG en NCG:
 - contactpersoon IMG is de (10)(2e) (10)(2e)@schadedoormijnbouw.nl),
 - bij de NCG is dat Tilly Stigters (10)(2e)@nationaalcoordinatorgroningen.nl).

Te bespreken onderwerpen met IMG en NCG:

- Voor welke cases kunnen zij momenteel onvoldoende een oplossing bieden? Wat valt bij IMG en/of NCG 'buiten de boot'?
- Welke situaties komen wat hen betreft in aanmerking voor de regeling schrijnende situaties?

- Gesprek met CBS (en evt. apart gesprek met onafhankelijk raadsman). Onderwerpen van gesprek:
 - Welke cases vallen bij hen 'buiten de boot'? Voor welk type schrijnende situaties kan nu onvoldoende een oplossing worden geboden?
 - Waar moet de te ontwikkelen 'regeling' schrijnende situaties zich vooral op richten?
 - De CBS heeft een goede procedure ontwikkeld, met onder andere een rol voor de burgemeesters, en een onafhankelijke beoordeling op enige afstand. Kan de procedure van de CBS als voorbeeld dienen voor deze regeling? (De CBS heeft zelf hun werkwijze vastgesteld. Dat is belangrijke voorwaarde voor succes gebleken.)
- Gesprek met betrokkenen agro-programma. Vanuit dit programma wordt al gewerkt aan het inventariseren van schrijnende situaties en het formuleren van mogelijke oplossingen. Onderwerp van gesprek is het uitwisselen van ervaringen over de te hanteren werkwijze en de mogelijke oplossingen.
- Gesprekken met aardbevingscoaches, zoals (10)(2e) (gespecialiseerd maatschappelijk werker) en (10)(2e) (gespecialiseerd buurtwerker), van Mensenwerk Hogeland.
- Afstemming met Bestuurlijke Tafel Sociaal en Gezondheid (voorzitter: H.J. Bolding, ambtelijk trekker: (10)(2e)).
- Consulteren professionals: GGD, onderzoekers RUG, Sociaal Planbureau Groningen, Ombudsman, betrokkenen bij 'Stut en Steun'.

Tijdens deze gesprekken zullen we ook de vraag aan de orde stellen: Wat is er al, dat ook (of beter) kan worden ingezet voor schrijnende situaties, en wat zijn mogelijkheden om het bestaande beter te laten werken?

4c. Uitwerken uitgangspunten voor de regeling: Eerlijk, eenvoudig en voortvarend

Het is van belang het eens te worden over gezamenlijke uitgangspunten. Zoals hiervoor weergegeven, zullen de uitgangspunten bestuurlijk worden vastgesteld. In aanloop naar het formuleren van uitgangspunten, hieronder enkele onderwerpen die daarbij zullen worden betrokken:

- Een 'regeling' voor 'schrijnende situaties' is eigenlijk met elkaar in tegenspraak. Want regelingen zijn over het algemeen generiek, terwijl elke schrijnende situatie uniek is en vraagt om maatwerk. Dit betekent dat de 'regeling' ruimte moet bieden om te werken vanuit *de bedoeling van deze afspraak*/vanuit de geest van de afspraken. Zoals hiervoor aangegeven bij de voorlopige definitie, is de regeling bedoeld voor situaties die (net) buiten bestaande regelingen vallen.
- Beslissingsbevoegdheid op het juiste niveau. Een woningeigenaar heeft zelf de regie op wat er gebeurt met zijn of haar woning. Dit vraagt om een helder aanspreekpunt voor inwoners (en het doorbreken van het patroon 'van het kastje naar de muur').
- De werkwijze moet aansluiten bij de behoeften van een doelgroep. De werkwijze kan daardoor per doelgroep verschillen.
- Zoals vastgelegd in het akkoord van november 2020, blijven Rijk, NCG, IMG en regio in gesprek over complexe zaken met samenloop van schade, versterking en funderingsproblematiek, zodat naar bevind van zaken en werkenderwijs het budget voor de schrijnende situaties waar nodig kan worden verhoogd.

- Om dit te kunnen monitoren, is van belang om vooraf te bepalen hoe de effectiviteit van de regeling tussentijds kan worden getoetst (op basis van de doelstelling van de regeling en de toetsing of in de praktijk de afgesproken uitgangspunten daadwerkelijk worden gehanteerd).
- Ruimte creëren voor mogelijke nieuwe schrijnende situaties, bijv. vanwege nieuwe aardbevingen
- Onafhankelijkheid waarborgen bij de beoordeling van schrijnende situaties (zie bijv. werkwijze CBS).
- Eigenaarschap bij gemeenten tot uitdrukking brengen (eerste overheid voor inwoners).

Bij de verdere uitwerking van deze voorzet voor te formuleren uitgangspunten, zullen we ook onze eerdere suggesties betrekken, zoals geformuleerd in onze offerte (zie bijlage).

4d. Overlegstructuur

Voor de inventarisatiefase stellen we het volgende voor qua afstemming en overleg met de verschillende gremia:

- Het ambtelijk opdrachtgeverschap ligt bij Henk Mulder en Anja Woortman. Anja Woortman zal daarbij de dagelijkse coördinatie/aansturing voor haar rekening nemen en zorgen voor afstemmingsmomenten tussen opdrachtnemers en opdrachtgevers.
- Dit onderwerp staat op de agenda van het overleg met de programmamanagers vanuit de gemeenten.
- Elke twee weken vindt overleg plaats met EZK, BZK, NCG en IMG. Vanuit de regio nemen Henk, Anja en (10)(2e) deel aan dit overleg. Voorafgaand aan dit overleg wordt input opgehaald (o.a. bij de gemeentelijke programmamanagers), en uitkomsten van het overleg met het Rijk worden aan betrokkenen teruggekoppeld.
- Vanuit het overleg van programmamanagers zijn twee vertegenwoordigers afgevaardigd, met wie regelmatig afstemming plaatsvindt: (10)(2e) (programmamanager gemeente Eemdelta) en (10)(2e) (ambtelijk trekker Bestuurlijke Tafel Sociaal en Gezondheid). Zij beschikken over veel (detail)kennis van de operatie en fungeren als eerste aanspreekpunten en als sparring partners. Het is relevant deze kennis te betrekken in de verschillende overleggen.
- Met de opdrachtgevers afgestemde voorstellen worden afgestemd met de regionale ambtelijke stuurgroep. Deze komt wekelijks bij elkaar op de woensdagmiddag.
- Gedragen voorstellen van Rijk en regio worden voorgelegd aan het DUO (directeuren uitvoeringsoverleg). In dit overleg zitten ambtelijk opdrachtgevers van Rijk en regio aan tafel gezamenlijk met de NCG. Zij komen tweewekelijks bij elkaar op woensdagmiddag.
- Het eindvoorstel wordt voorgelegd aan de nog in te stellen stuurgroep die bestaat uit de leden van of een vertegenwoordiging van het VOG (bestuurders regio + NCG) aangevuld met een vertegenwoordiging van het Rijk.

5. Vervolgstep: Uitwerkingsfase

Op basis van de uitkomsten van de inventarisatiefase, en de vast te stellen uitgangspunten, nemen we de verdere uitwerking van de regeling ter hand. Tijdens deze fase komt aan bod:

- Hoe en bij wie kunnen schrijnende situaties worden aangedragen?
- Welke type oplossingen kan geboden worden voor verschillende doelgroepen/verschillende categorieën van schrijnende situaties?
- Uitwerken van een voorstel 'Hoe gaat het geld naar wie?'

- Organisatie van de uitvoering: Wat zijn mogelijke scenario's voor het tot uitvoering brengen van de regeling? Aansluiten bij bestaande instanties? Inrichten van een nieuwe commissie? Voorstel is om hiervoor enkele mogelijke scenario's uit te werken, waarbij voor- en nadelen van scenario's worden beschreven.

6. Planning

De notitie 'Schrijnende situaties' van EZK/BZK, opgesteld voor – en vastgesteld tijdens – het directeuren uitvoeringsoverleg van 17 december, bevat de volgende planning.

“Tijdens het DUO op 2 december jl. is afgesproken dat DUO aangesloten zal blijven op de uitwerking van deze bestuurlijke afspraak, maar dat de afspraken in een breder verband gemaakt dienen te worden. Voorgesteld is om hier zo snel mogelijk met de afstemming te starten. Met deze notitie wordt een voorstel gedaan hoe dit verder uit te werken. EZK en BZK hebben het volgende procesvoorstel uitgewerkt:

- **December 2020** – Er wordt een werkgroep gevormd met EZK, BZK, IMG, NCG, een vertegenwoordiger van gemeenten en/of provincie. De betrokken partijen wijzen in december een contactpersoon aan. De werkgroep komt elke twee weken bij elkaar. EZK/BZK nemen hiertoe het initiatief en leveren een secretaris voor de werkgroep.
- **Januari 2021** – inventarisatie problematiek inclusief casussen door de gemeenten. De gemeenten betrekken hierbij de maatschappelijke organisaties, conform de hierboven beschreven bestuurlijke afspraak. Parallel vragen EZK en BZK zowel het IMG als de NCG ook een inventarisatie te maken van de problematiek. De inventarisaties worden op 27 januari aangedragen bij de werkgroep voor analyse. De werkgroep plant in ieder geval in januari ook een sessie met de maatschappelijke organisaties.
- **Parallel hieraan** worden door de werkgroep de randvoorwaarden en implementatie-opties uitgewerkt. Mocht dit nodig zijn, worden de hoofdlijnen hiervan zo spoedig mogelijk bestuurlijk gesondeerd. Daarnaast wordt, vooruitlopend op de inrichting van het kader en de governance, ook bekeken hoe omgegaan kan worden met urgente casuïstiek.
- **Februari 2021** – Op basis van deze inventarisatie komt de werkgroep vervolgens met een concept voorstel voor een kader inclusief probleemdefinitie en met een governance structuur: Welke partijen bepalen op basis van welke criteria of en hoe er gebruik kan worden gemaakt van de gereserveerde 50 miljoen euro voor schrijnende situaties. Dit voorstel is op 24 februari in concept gereed.
- **Eind februari 2021** – de werkgroep legt een concept voorstel ter bespreking voor aan bestuurlijke trekkers en bewindspersonen en bereidt parallel de financiële/juridische aspecten voor.
- **Maart 2021** – De werkgroep verwerkt eventuele suggesties van alle partijen.
- **Half maart 2021** – Bestuurlijk akkoord en start regeling.”

Bijlage: Passage uit offerte Lysias

Voor het formuleren van uitgangspunten voor de regeling schrijnende situaties, zullen we ook onderstaande suggesties betrekken, zoals eerder geformuleerd in onze offerte.

Inwoners eerlijk, eenvoudig en voortvarend bedienen

Voor de uitwerking van de afspraken in het onderdeel clustering (B) geldt dat het van belang is om steeds te redeneren vanuit de bewoners die middelen ontvangen. Op basis van dit uitgangspunt werken we gezamenlijk criteria uit die ertoe leiden dat de inwoners eerlijk, eenvoudig en voortvarend worden bediend. Niet voor niets luidt de eerste zin in de notitie over de bestuurlijke afspraken *“Bewoners van Groningen hebben jarenlang te maken gehad met de gevolgen van gaswinning. Rijk en Regio willen bewoners veiligheid, duidelijkheid en een nieuw perspectief bieden.”* Dat betekent ook dat bewoners zo min mogelijk moeten merken van het feit dat er aparte organisaties zijn ingericht voor de schade-afhandeling en de versterking.

In onderstaand kader formuleren we alvast enkele mogelijke criteria. In een recente opdracht rond de toeslagenaffaire bij de Belastingdienst hebben we op basis van dit soort criteria een waardenkader ontwikkeld. Dat bleek behulpzaam om partijen bij elkaar te krijgen en een verhaal te hebben om uit te leggen ‘waarom je doet wat je doet’. Daarnaast biedt een waardenkader houvast om te toetsen of aan de gezamenlijk overeengekomen waarden en criteria wordt vastgehouden.

Denkrichting voor ontwikkelen waardenkader

- **Eerlijk:** Eerder gedane toezeggingen nakomen, inwoners in het aardbevingsgebied een vorm van genoegdoening bieden. Daarnaast duidelijkheid scheppen en een heldere argumentatie geven onder de selectie en keuzes die worden gemaakt.
- **Eenvoudig:** De financiële middelen moeten eenvoudig beschikbaar komen ten behoeve van de bewoners. Eenvoud aanbrengen door te werken vanuit vertrouwen en vanuit wat inwoners nodig hebben om uit de problemen te komen. Niet redeneren vanuit de eigen processen en vanuit “we gaan u helpen om in ons systeem te passen”, maar redeneren vanuit het perspectief van bewoners en de situatie waarin zij zich bevinden.
- **Voortvarend:** Het is van belang de inwoners van Groningen zo snel als mogelijk duidelijkheid te geven en de uitvoering te versnellen. Daarvoor gebruik maken van onafhankelijke ondersteuning (bijv. stut en steun).